

Risico of gevaar? Risky business

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2024

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Het doel van deze tool is de pedagogisch professionals inzicht te geven in het verschil tussen risico en gevaar. Aan de hand van casussen maken ze een afweging tussen aanvaardbare en onaanvaardbare risico's. Daarnaast bedenken ze welke inschatting de kinderen moeten kunnen maken om een incident te voorkomen en wat hun rol is bij aanvaardbare risico's.

VOOR WIE

Pedagogisch coaches

DOEL

Het doel van de tool is het kunnen inschatten van risico's en kinderen in de gelegenheid stellen in aanraking te kunnen komen met aanvaardbare risico's.

WAT

Deze tool in spelvorm helpt pedagogisch professionals om praktijksituaties te beoordelen op risico's en gevaren. Ze maken een inschatting van wat kinderen in die situaties kunnen overzien en wat dit vraagt van hun begeleiding.

WERKWIJZE

Het spel bestaat uit kaarten met praktijksituaties over gevaarlijke en risicovolle situaties en vragenkaarten. De bedoeling is dat de pedagogisch professionals in kleine groepjes een praktijksituatie uitzoeken van de kaart met praktijksituaties of een eigen gekozen praktijksituatie en vervolgens de vragen van de vragenkaart beantwoorden (op een flip-overvel). Tot slot presenteren ze hun praktijksituatie met de antwoorden aan de groep.

GOED OM TE WETEN/INLEIDING

Wat is het verschil tussen risico en gevaar?

Risico: de uitkomst van de situatie is onzeker. Het kan fout aflopen, maar ook goed gaan.

Gevaar: rechtstreekse dreiging waar het kind zelf weinig invloed op kan uitoefenen.

Bron tool: veiligheid.nl Risicocoach infographics 02 Risico is gevaar

Introductie door de coach

De coach legt het verschil tussen gevaar en risico uit:

Gevaar is iets dat mogelijk schade kan veroorzaken. Risico gaat over hoe groot de kans is dat dit gevaar echt schade veroorzaakt, en hoe ernstig die schade kan zijn. Gevaar is altijd aanwezig in een situatie, terwijl risico afhangt van de omstandigheden. Dit onderscheid helpt om veilig om te gaan met uitdagende activiteiten.

De coach legt de werkwijze uit:

We gaan de groep in kleinere groepjes van 3 tot 4 collega's verdelen. Ieder groepje krijgt een aantal casussen mee, een vragenkaart, een (flip-over)vel en stiften. Bekijk met je groepje welke praktijksituatie jullie kiezen (jullie mogen ook zelf een situatie bedenken) en uit gaan werken aan de hand van de vragen en beschrijf de casus met antwoorden op het (flip-over)vel.

→ Voor de coach:

Kies een situatie uit die je aan de hand van de vragenkaart doorloopt zodat de pedagogisch professionals weten wat de bedoeling is.

VRAGENKAART

→ Bespreek de gekozen situatie aan de hand van onderstaande vragen:

1. Is er sprake van gevaar en zo ja, wat is het gevaar?
2. Indien er sprake van gevaar is, kan je het gevaar verwijderen?
3. Wat zijn de ervaringen die kinderen op kunnen doen als je de situatie laat zoals hij is? Wat is de speelwaarde?
4. Welke risico's zie je in deze situatie?
5. Wat zijn de mogelijke oorzaken en gevolgen als er een incident plaatsvindt?
6. Zijn dit aanvaardbare risico's of onaanvaardbare risico's?
7. Welke risico's zullen kinderen zelf herkennen in deze situatie en welke zullen ze niet herkennen?
8. Welke ondersteuning hebben de kinderen van jullie als pedagogisch professionals nodig in deze situatie?

CASUSSEN

→ ter inspiratie, je kunt ook (de pedagogisch professionals) zelf een casus (laten) bedenken:

- Met de storm is een boom in de tuin omgewaaid. Er zitten grote houtsplinters op de plek waar de boom is geknakt.
- Er is een boomwortel onder de tegels gegroeid waardoor de stoeptegels omhoog zijn gekomen en los zijn gaan zitten. De kinderen willen met fietsen over de hobbels rijden.
- Tijdens een potje voetbal is de bal op het dak gekomen. De kinderen kunnen via het schoolhek (2,40 m hoog, ijzeren driehoekige punten aan de bovenkant) op het dak klimmen om de bal te pakken.
- Er staat een nieuwe bank op de groep. De dreumesen willen graag op de bank klimmen om naast je te komen zitten.
- Er liggen plastic kratten en houten palen op het gras. De kinderen beginnen te stoeien tussen de materialen.
- De kinderen hebben met pallets een hut gebouwd van twee verdiepingen. De constructie is gammel en er steken spijkers uit. Ze willen in de hut spelen.
- De kinderen willen vissen in de sloot achter het gebouw.
- Het is herfst, er liggen kastanjes in de babytuin en je wil met de baby's naar buiten.
- De wadi (greppel waar het overtollige regenwater in kan weglopen) in de tuin staat vol water. De jongste BSO kinderen (4 tot 7 jaar) gaan buitenspelen.
- De kinderen willen via de trapleuning vanaf de eerste verdieping naar beneden glijden.
- De kinderen willen met de fietsjes van de grasheuvel afrijden.
- De kinderen willen in de bosjes buiten het BSO terrein gaan spelen. Om daar te komen moeten ze een 50 kilometer weg oversteken. Twintig meter verderop is een zebrapad.
- De kinderen maken een hoge toren van de grote houten blokken, ze gebruiken de kast van de blokken om op te staan om de toren zo hoog mogelijk te maken. De kast heeft wielen.
- Een dreumes gooit speelgoed over de rand van de grondbox waar baby's in liggen te spelen.
- De kinderen springen van de picknicktafel op het tegelplein.